

Влада Републике Србије
Министарство унутрашњих послова
Секретаријат
Одељење за обраду података, притужбе и
сарадњу са независним телима

02/4 број: 072/3-126/20-3
Датум: 08.09.2020. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Госпођа Наташа Тањевић
Заменица Заштитника Грађана

Београд
ул. Делиградска бр. 16

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
СЕКРЕТАРИЈАТ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА, ПРИТУЖБЕ И
САРАДЊУ СА НЕЗАВИСНИМ ТЕЛИМА

Пријемни број:	15 SEP 2020
Број:	412 48 30627
Пролог:	

Марина Анђелић

Веза: Ваш бр. 412-48/20, дел. број 23485 од 13.07.2020.године

Поштована,

Поводом Вашег дописа упућеног Министарству унутрашњих послова Републике Србије, а у вези са садржајем Извештаја НПМ о посети Полицијској управи за град Београд, Полицијској станици Гроцка од 28.05.2020.год., обавештавамо вас да су пол. службеници Полицијске управе за град Београд, Сектора за материјално-финансијске послове, Сектора за људске ресурсе и Дирекције полиције са дужном пажњом размотрили наводе у вашем Извештају, извршили одговарајуће провере, о чему је након спроведеног поступка од стране пол. службеника Полицијске управе за град Београд сачињен посебан извештај, који вам се у смислу одговора, доставља у прилогу, а са чијом садржином се сагласила Дирекција полиције.

Сектор за материјално-финансијске послове пружа логистичку подршку реализацији пројекта „Норвешки позив 2018“ који се финансира од стране Амбасаде Краљевине Норвешке. Управа полиције у сарадњи са Комисијом за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре сачинила је листу приоритета којом је предвиђена приоритетна адаптација просторија за задржавање ПС Гроцка. У том смислу, радови на реконструкцији и адаптацији просторија за задржавање лица у ПС Гроцка отпочели су 8. јуна 2020.год., а завршетак радова се очекује до краја септембра о.г.

Планом Јавних набавки овог Министарства за 2020.год., под редним бројем набавки 23.2 предвиђена је јавна набавка „Радови на формирању просторија за обављање разговора и препознавање лица у полицијским станицама“, поступак јавних набавки је покренут, а у току је израде тендерске документације.

Обавештавамо вас да је од 2015.год. саставни део Програма стручног усавршавања полицијских службеника семинар по називом „РЕАСЕ модел за обављање службеног разговора“ који је намењен свим полицијским службеницима који примењују полицијска овлашћења и који има за циљ професионализацију начина на који се обавља разговор са сведоцима, жртвама и осумњиченим током предистражног поступка. Центар за полицијску обуку је у периоду 19-20.03.2020.год. планирао реализацију семинара за полицијске службенике ПУ за град Београд, ПУ у Ваљеву, ПУ у Лесковцу, ПУ у Панчеву и ПУ у Пожаревцу, али је обука одложена због епидемије вируса Корона. Узимајући у обзир све чињенице у вези ширења епидемије вируса Корона, чим се буду стекли повољни здравствени услови обука ће бити реализована.

Такође, напомињемо да је у оквиру Програм стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова као обавезни део наставе за све полицијске службенике који примењују полицијска овлашћења предвиђена и настава на тему „Рад полиције са мањинским, маргинализованим и социјално рањивим групама“ са чијом реализацијом се у потпуности обрађује област поступања полиције са свим категоријама лица.

С поштовањем.

Прилог: Извештај ПУ за град Београд.-

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА
Драган Поповић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
Дирекција полиције
Полицијска управа за град Београд
03.15 број 235-1034/2020
13. август 2020. године
Београд

ИЗВЕШТАЈ

о поступању по препорукама из извештаја Заштитника грађана број 412-48/2020 дел. број 23482 од 13.07.2020. године у вези са посетом ПС Гроцка и ПИ Калуђерица у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ)

Дирекција полиције је дана 28.07.2020. године ПУ за град Београд доставила извештај Заштитника грађана број број 412-48/2020 дел. број 23482 од 13.07.2020. године о посети ПС Гроцка дана 28.05.2020. године и ПИ Калуђерица дана 10.06.2020. године у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ).

Циљ посете било је праћење спровођења препорука из извештаја о посети Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (СРТ) Републици Србији из 2017. године.

Поводом извештаја у којем су наведене препоруке СРТ из 2017. године, налаз Тима НПМ током посете напред наведеној организационој јединици са препорукама, затражено је обавештење о поступању по датим препорукама за отклањање уочених недостатака и унапређење органа.

I

ПРЕПОРУКА 1

*ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује органима Републике Србије да направе засебан складишни простор за све заплењене предмете у свакој полицијској станици, почев од седишта полицијских управа. Истовремено, они треба да обезбеде да сво оружје и други предмети заплењени током кривичних истрага буду унети у посебан регистар и обележени на одговарајући начин (наводећи случај на који се односе) и одложени у засебан складишни простор. Заплењени уређаји за електро-шокове, боксери, палице за бејзбол, електрични продужни каблови и сл. никада не треба да се држе у просторијама у којима се саслушава или држи лице лишено слободе.

**ПРЕПОРУКА НПМ из посете 2020. године

ПС Гроцка ће у будућем раду све одузете предмете који потичу из кривичног дела на одговарајући начин обележавати (са знаком случаја на који се односи) и уносити у Књигу евиденције одузетих предмета.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 1

ПС Гроцка је у свом допису 03.15.12 број 214-180/2020 од 11.08.2020. године навела да ће предмети који потичу из кривичних дела бити уписивани у Књигу евиденције одузетих предмета и обележавани КУ бројем или бројем из Књиге евиденције одузетих предмета са знаком случаја или кривичног дела (назив дела и члан Кривичног законика) из кога потичу.

II

2. ПРЕПОРУКА 2

*ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да се полицијски службеници редовно подсећају на основна начела, укључујући практичне вежбе. Надаље, свака употреба силе од стране службених лица за спровођење закона треба да буде правилно документована (опис чињеница, наведене све повреде, да ли је лице лишено слободе одведено у болницу, итд.)

**ПРЕПОРУКА НПМ из посете 2020. године

У ПС Гроцка у свим извештајима о примени средстава принуде непосредни руководиоци ће дати оцену о томе да ли је полицијски службеник оправдано, односно правилно употребио средство принуде.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 2

ПС Гроцка је у свом допису 03.15.12 број 214-180/2020 од 11.08.2020. године навела следеће.

Приликом примопредаје службе, као и приликом свакодневне службене комуникације, а у догледно време и путем едукације (по Програму стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова, по којем се организују и реализују обуке из наставних области заштите људских права, спречавања мучења, нечовечних или понижавајућих казни или поступака и поступања полицијских службеника према ухапшеним, задржаним, доведеним и малолетним лицима), сви полицијски службеници ће бити упознати са обавезом узимања изјаве од лица према коме су употребљена средства принуде у вези са околностима употребе и евентуалном настанку повреда.

Такође ће бити упознати и са обавезом узимања изјаве од евентуалних сведока догађаја, како би поступак оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде био спроведен на основу свих доступних чињеница и околности од значаја за давање такве оцене и на што објективнији начин.

Непосредни руководиоци ће са дужном пажњом обрађивати предмете у случајевима у којима је дошло до употребе средстава принуде и на основу доступних чињеница оцењивати да ли је полицијски службеник оправдано, односно правилно употребио средство принуде.

У вези са тим, наглашавамо да су мере и радње непосредног руководиоца које би требало предузети у поступку оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде, ближе прописане члановима 104. и 107. Правилника о полицијским овлашћењима („Сл. гласник РС“, бр.41/2019).

III

3. ПРЕПОРУКА 3

***ПРЕПОРУКА СРТ**

Комитет понавља своју препоруку да министар унутрашњих послова, директор полиције и начелници полицијских управа пошаљу снажну поруку да је неадекватно поступање према лицима лишеним слободе противзаконито, непрофесионално и да подлеже одговарајућим санкцијама. Ову поруку треба понављати у одговарајућим временским размацима на нивоу полицијских управа. Надаље, надлежни органи треба да обезбеде да сви наводи о неадекватном поступању буду предмет истраге, и да виши службеници сnose командну одговорност за своје обавезе.

****НАЛАЗ НПМ из посете 2020. године**

Тим НПМ је у свом извештају навео да од почетка године није било притужби на поступање полицијских службеника ПС Гроцка.

Поводом поновљене препоруке 3 Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (СРТ) Републици Србији из 2017. године, ПС Гроцка је у свом допису 03.15.12 број 214-180/2020 од 11.08.2020. године навела следеће.

Приликом примопредаје службе, као и приликом свакодневне службене комуникације, сви полицијски службеници ће бити упознати да приликом поступања према грађанима буду професионални и службени, да полицијске мере и радње предузимају у складу са законским овлашћењима, да поступају на начин који обезбеђује пуно поштовање права на неповредивост физичког и психичког интегритета грађана, поштовање права на достојанство, поштовање прописа и стандарда који се односе на забрану мучења, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања, односно поступање у складу са Конвенцијом против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака, као и закониту и правилну примену полицијских овлашћења и начин њиховог евидентирања.

IV

4. ПРЕПОРУКА 4

***ПРЕПОРУКА СРТ**

Комитет препоручује да органи Републике Србије делују тако да обезбеде да криминалистички инспектори обављају своје дужности у складу са одговарајућим одредбама Законика о кривичном поступку. У ту сврху потребно је редовно организовати стручно оспособљавање за ове службенике, које треба да обухвати

одговарајуће технике саслушања и истраге, као и спречавање неадекватног поступања. Уопштено говорећи, Комитет жели да буде обавештен о различитим елементима који чине саставни део ригорозне процедуре запошљавања полицијских службеника. Надаље, органи Републике Србије треба да успоставе наменске просторије за саслушање, опремљене аудио и/или видео опремом за снимање полицијских службеника.

****ПРЕПОРУКА НПМ из посете 2020. године**

НПМ је у извештају број 412-48/2020 дел. број 23482 од 13.07.2020. године, поновио препоруке наведене у извештају број 412-7/2020 дел. број 15276 од 08.05.2020. године када је посетио ПС Раковица, ПС Чукарица, ПС Звездара, ПС Палилула, ПС Врачар и ПС Земун, ПУ за град Београд.

НПМ је том приликом упутио препоруке Министарству унутрашњих послова да за полицијске службенике ПУ за град Београд организује обуке о циљевима и техникама саслушања и понашању током саслушања, да за потребе снимања саслушања у полицијским станицама ПУ за град Београд, службене просторије предвиђене за ту намену опреми одговарајућом техничком опремом, као и да за полицијске службенике организује обуке о поступању према лицима са менталним сметњама, с обзиром на утврђено стање у ПС Раковица, ПС Чукарица, ПС Звездара, ПС Палилула, ПС Врачар и ПС Земун, ПУ за град Београд.

У том извештају је наглашено да би у одговору о поступању по овим препорукама НПМ желео да добије детаљне и конкретне информације и то:

1. Да ли је програмом стручних обука полицијских службеника за 2020. годину предвиђено спровођење обуке криминалистичких инспектора полицијских станица у саставу ПУ за град Београд о техникама саслушања приликом испитивања осумњичених? На који начин ће се обука спроводити? За колико криминалистичких инспектора ПУ за град Београд је планирано да похађају наведену обуку?

2. Да ли су за 2020. годину планирана и опредељена средства за опремање техничком опремом посебних просторија за саслушање лица у полицијским станицама ПУ за град Београд? Колико средстава је предвиђено за те намене? Опремање којих полицијских станица потребном техничком опремом за аудио и видео снимање поступака саслушања лица је планирано за 2020. годину?

НПМ очекује да ће у одговору Министарства унутрашњих послова бити обухваћене све полицијске станице ПУ за град Београд, па и ПС Гроцка.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 4

Поступање по наведеној препоруци, односно достављање детаљне и конкретне информације у вези са питањима под бројевима 1 и 2 из дате препоруке је у надлежности Министарства унутрашњих послова (организовање обуке о циљевима и техникама саслушања и понашању током саслушања, организовање обуке о поступању према лицима са менталним сметњама и опремање службених просторија техничком опремом за аудио и видео снимање поступака саслушања лица и стављање истих у функцију).

5. ПРЕПОРУКА 5***ПРЕПОРУКА СРТ**

Комитет позива органе Републике Србије да обезбеде да сва лица лишена слободе од стране полиције, из било ког разлога, добију право да обавесте блиског сродника или треће лице по свом слободном избору о својој ситуацији од самог почетка лишења слободе (тј. од тренутка довођења у полицијску станицу). Такође, задржана лица треба да добију повратне информације о томе да ли је блиски сродник или друго лице обавештено о чињеници да су задржана.

****ПРЕПОРУКА НПМ из посете 2020. године**

ПС Гроцка и ПИ Калуђерица ће у случајевима задржавања грађана у записник о задржавању унети податак о томе када је члан породице или блиско лице обавештено о његовом лишењу слободе.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 5

У допису ПС Гроцка 03.15.12 број 214-180/2020 од 11.08.2020. године је наведено следеће.

Приликом примопредаје службе као и приликом свакодневне службене комуникације, сви полицијски службеници ПС Гроцка и ПИ Калуђерица ће бити упознати са обавезом да у случајевима задржавања грађана, у записник о задржавању лица уносе податак о томе у које време је члан породице или блиско лице обавештено о његовом лишењу слободе.

Напред наведени податак ће се евидентирани у рубрици под редним бројем 5 која је саставни део записника у електронском облику а односи се на „Остварена права задржаног лица и обавештавање надлежних институција“.

6. ПРЕПОРУКА 6***ПРЕПОРУКА СРТ**

Комитет позива органе Републике Србије да предузму кораке да обезбеде да се право приступа браниоцу делотворно примењује од самог почетка лишења слободе од стране полиције.

****НАЛАЗ НПМ из посете 2020. године**

У документацији у коју је НПМ извршио увид се налазе писана обавештења о правима доведеног/задржаног/ухапшеног лица (међу њима и право да узме браниоца који ће присуствовати саслушању).

И поред тога што је поводом препоруке 6 Комитета, НПМ током посете увидом у документацију констатовао да се налазе писана обавештења о правима доведеног/задржаног/ухапшеног лица, међу којима и право на браниоца који ће

присуствовати саслушању лица, ПС Гроцка је у свом допису 03.15.12 број 214-180/2020 од 11.08.2020. године, навела да ће се и убудуће доведеним и задржаним лицима у ПС Гроцка и ПИ Калуђерица уручивати писана обавештења о правима доведених/задржаних лица која садрже и право на браниоца који ће присуствовати његовом саслушању.

VII

7. ПРЕПОРУКА 7

*ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да органи Републике Србије обезбеде да се начело лекарске поверљивости строго поштује. У том циљу и у складу са тим треба адекватно изменити и допунити Упутство о поступању полицијских службеника према доведеним и задржаним лицима.

**ПРЕПОРУКА НПМ из посете 2020. године

Полицијски службеници у ПИ Калуђерица ће присуствовати лекарским прегледима задржаних лица искључиво на захтев лекара, из безбедносних разлога. ПС Гроцка и ПИ Калуђерица ће обезбедити да полицијски службеници у записнику о задржавању лица писмено констатују податак о томе да ли су били присутни лекарском прегледу задржаног лица, садржину евентуалног упозорења на безбедносне ризике датог лекару и чињенице које су биле одлучне за то.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 7

У допису ПС Гроцка 03.15.12 број 214-180/2020 од 11.08.2020. године је наведено да ће приликом примопредаје службе као и приликом свакодневне службене комуникације, сви полицијски службеници ПС Гроцка и ПИ Калуђерица бити упознати са обавезом да лекарским прегледима задржаних лица присуствују искључиво на захтев лекара из безбедносних разлога.

У записник о задржавању лица уносиће се податак о томе када је лицу указана лекарска помоћ и да ли су полицијски службеници присуствовали лекарском прегледу, садржину евентуалног упозорења на безбедносне ризике које је дато лекару и чињенице које су биле одлучне за то.

Наведени подаци ће се евидентирати у рубрици под редним бројем 7 која је саставни део записника у електронском облику а односи се на „Здравствено стање задржаног лица“.

VIII

8. ПРЕПОРУКА 8

*ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да се свим задржаним лицима обезбеде информације, укључујући и у писаном облику на одговарајућем језику који разумеју, о својим правима од самог почетка њиховог задржавања.

**НАЛАЗ НПМ из посете 2020. године

Увидом у документацију утврђено је да се при довођењу у полицијску станицу, лицу уручује писмено „Обавештење о правима доведеног лица“, а затим и „Обавештење о правима ухапшеног/осумњиченог лица“, што лице потврђује својим потписом. Када се лицу саопшти да ће бити задржано такође му се уручује писмено „Обавештење о правима задржаног лица“. У случају да лица одбију да приме ово обавештење или одбију да својим потписом потврде да су га примила, полицијски службеник на писаном обавештењу бележи да је лице одбило да прими писано обавештење или да је одбило да потписом потврди да га је примило.

И поред тога што је поводом препоруке 8 Комитета, НПМ током посете констатовао да се лицу уручује писмено „Обавештење о правима доведеног лица“, а затим и „Обавештење о правима ухапшеног/осумњиченог лица“, у допису ПС Гроцка 03.15.12 број 214-180/2020 од 11.08.2020. године је наведено да ће се и убудуће доведеним и задржаним лицима у ПС Гроцка и ПИ Калуђерица уручивати напред наведена писана обавештења.

IX

9. ПРЕПОРУКА 9

*ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да органи Републике Србије предузму делотворне кораке за стварање јединственог електронског система евиденције о задржавању лица који је свеобухватан и делотворан за евидентирање информација о времену које задржано лице проведе у полицијској станици.

**НАЈАЗ НПМ из посете 2020. године

Тим НПМ је у свом извештају о посети ПС Гроцка/ПИ Калуђерица навео да се поступа по наведеној препоруци и да постоји јединствен електронски систем евидентирања података од значаја за поступање према задржаном лицу и остваривању његових права током задржавања, у којем се евидентирају све информације о времену које задржано лице проведе у полицијској станици, као и све активности у вези са задржаним лицем.

И поред тога што је поводом препоруке 9 Комитета, НПМ током посете констатовао да се поступа по наведеној препоруци, у допису ПС Гроцка 03.15.12 број 214-180/2020 од 11.08.2020. године је наведено да полицијски службеници ПС Гроцка и ПИ Калуђерица према задржаним лицима евидентирају подаци од значаја за поступање према задржаним лицима и остваривању њихових права током задржавања кроз јединствени електронски систем, односно “Записник о задржавању лица“ који се у штампа и одлаже у предмет задржаног лица.

X

10. ПРЕПОРУКА 10

*ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да се предузму кораци како би се обезбедило да просторије за задржавање у полицијским станицама буду оспособљене за боравак дужи од неколико часова и да се обезбеде услови у смислу услова и хигијене, добро осветљене, чиста

ћебад и душеци. Комитет би желео да буде обавештен о корацима које ће органи Републике Србије предузети да се такво стање обезбеди у свим посећеним полицијским станицама.

****ПРЕПОРУКА НПМ из посете 2020. године**

-ПИ Калуђерица ће обезбедити комплетну опрему за лежајеве у просторијама за задржавање (душек, јастук, јастучницу, чаршав, ћебад и навлака за ћебе) и исту ће, редовно, одржавати чистом.

-ПИ Калуђерица ће обавити кречење просторија за задржавање.

-У просторије за задржавање ПИ Калуђерица неће се смештати више од по једног задржаног лица.

-Министарство унутрашњих послова ће обезбедити раднике за одржавање хигијене просторија у ПИ Калуђерица.

У оквиру наведене препоруке је наведено да би НПМ од Министарства унутрашњих послова желео да добије информације о току радова на адаптацији просторија за задржавање у ПС Гроцка као и да ли су просторије за задржавање у ПИ Калуђерица у плану адаптације.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 10

У допису ПС Гроцка је у свом је у свом допису 03.15.12 број 214-180/2020 од 11.08.2020. године навела следеће.

Радови на адаптацији просторија за задржавање у ПС Гроцка су у завршној фази (одрађени „груби“ грађевински радови, спроведена вода и канализација, озидани лежајеви и преградни зидови, монтирана врата и прозори).

ПС Гроцка не располаже информацијом да ли је у плану адаптација просторија за задржавање у ПИ Калуђерица.

Ради поступања по осталим препорукама, ПС Гроцка се актом 03.15.12 број 214-206/2020 обратила Одељењу за логистику, ПУ за град Београд ради предузимања мера и радњи из њихове надлежности, а које се односе на кречење просторија за задржавање у ПИ Калуђерица, обезбеђивање радника за одржавање хигијене просторија у ПИ Калуђерица, као и опремање просторија комплетном опремом за лежајеве (душек, јастук, јастучница, чаршав, ћебад и навлака за ћебе) и њихово редовно одржавање чистом.

Такође, у просторијама за задржавање неће се смештати више од по једног лица, о чему ће бити обавештене линијске службе рада ПУ за град Београд.

XI

11. ПРЕПОРУКА 11

***ПРЕПОРУКА СРТ**

Комитет понавља своју препоруку да треба предузети кораке да се обезбеди да сва задржана лица добијају воду и храну, укључујући бар један комплетан оброк, у

одговарајућим временским размацима, као што је предвиђено прописима Републике Србије. Такође, лица задржана у полицији 24 сата или дуже треба да имају могућност да изађу у шетњу.

****ПРЕПОРУКА НПМ из посете 2020. године**

ПС Гроцка и ПИ Калуђерица ће свим лицима која се задржавају дуже од 12 сати обезбедити барем један комплетан оброк.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 11

У допису ПС Гроцка 03.15.12 број 214-180/2020 од 11.08.2020. године је наведено да се лицима која се у ПС Гроцка и ПИ Калуђерица задржавају дуже од 12 сати обезбеђује најмање један комплетан оброк.

ПОДНОСИЛАЦ ИЗВЕШТАЈА

потпуковник полиције

Тања Павловић

